

ELEK MIKLÓS

SINKÓ ANDRÁS, A BALATONFÜREDI JÓKAI ÉS BLAHA PORTRÉ ALKOTÓJA

Sinkó András neve nem ismeretlen a magyar képzőművészetben.

Kiváló porcelánszobrászként tartják számon, aki főleg állatfiguráival keltett feltűnést. Művészetéről Romváry Ferenc nyújt átfogó képet, 1967-ben megjelent tanulmányában.

Sinkó András 1901. november 30-án született Győrmonostoron, (Kolozs vm.). Szülei egyszerű földműves emberek voltak, de a tőlük kapott útravaló: a szülőföld, Kalotaszeg művészete egy egész életre szólt. Tanítója adott először kezébe agyagot. Elsőként Petőfit mintázta meg. A hatodik osztály után ösztöndíjjal a Székelyudvarhelyen működő agyagipari szakiskolába ment tanulni. Felszabadulása után jelentkezett Budapesten az Iparművészeti Iskolába, ahová sikeres felvételi vizsga után felvették. Rövid kitérő után Simay Imre osztályába került, szobrász szakra. Tanulmányait befejezve, 1822-23-ban mesternövendékként tanult tovább. Ebben az időben sok gyermekportrét is készített. A kisebb-nagyobb megbízatások művészi önállóságot és függetlenséget biztosítottak számára.

1928 nyarán Párizsba ment tanulni, ahol 1930-ban a tavaszi tárlaton három szobrárt kiállították. Még ebben az évben hazatért, eljegyezi volt székelyudvarhelyi mesterének Halbrich Jakabnak a leányát, majdani élettársát, akivel letelepednek Budapesten.

1936-ban Pécsre költöztek, ahol a Zsolnay gyár állást, lakást és szabad műteremhasználatot ajánlott fel számára. Minden eddigi munkáját Pesten hagyta régi műtermében, amely a háborúban elpusztult, így korai munkáiból alig maradt hírmondó.

Pécssett bekapcsolódott a művészeti közéletbe, rendszeresen szerepelt munkáival különböző pécsi és budapesti kiállításokon.

Pirogránitból készült első nagyplasztikái 1937-ben készültek (Szent József, Szent Ferenc). 1945-ben szovjet hősi emlékműveket tervezett Mohácson, Pécssett, Nagykanizsán és Kaposvárott.

Sinkó András a Pécsi Porcelángyár tervezőjeként 1961-ben nyugdíjba vonult, majd 1965-ben végleg Budapestre költözött. 1976. szeptember 10-én halt meg.

Az életrajz összeállításához felhasznált tanulmány nem említi a művész 1925-ben és 1926-ban Balatonfüreden felállított alkotásait. Az egyik a bronz Jókai portré (ld. a jelen számban olvasható írást), a másik az 1926. szeptember 12-én felavatott, Vidor Emil műépi-

Tóth Attila felvétele

tész tervezte Blaha Lujza emlékpád, amelynek 50 cm átmérőjű, Blaha Lujzát ábrázoló bronzplakettjét szintén Sinkó András készítette. A padot a mai Tagore sétány azon helyén állították fel, ahol a „nemzet csalogánya” füredi tartózkodása idején (1893-1916) pihenni szokott.

Szigeti István érmészeti szakíró 1958-ban írja: „Egyetlen plakettet mintázott életében, dr. Scipiades Elemér professzorról (1875-1944), a pécsi szülészeti és nőgyógyászati klinika igazgatójáról, mert megmentette felesége és újszülött kisfia életét.” Kétoldalú, 12 cm átmérőjű, öntött bronzplakettet. A Sinkó András műveit is felsoroló Romváry Ferenc tanulmány tehát három alkotással egészíthető ki.

Sinkó Andrárról szóló írásomnak az volt a célja, hogy bemutassam azt a művészt, akinek a legtöbbek által látott (így ismeretlenül is a legismertebb) alkotása, 77 éve éppen a füredi sétányon található.

Az anyaggyűjtésben nyújtott segítséget ezúton köszönöm Surján Miklós könyvtárigazgató úrnak. (Pécs).

Felhasznált irodalom:

Romváry Ferenc: Sinkó András művészetéről. Janus Pannonius Múzeum évkönyve 1966. Pécs, 1967. 269-291. p.

Szigeti István: Sinkó András szobrászművész plakettje. Az érem. 1958. 10. sz. 158-159. p.

Zákonyi Ferenc: Balatonfüred. Veszprém, 1988. 506, 565. p